

Handläggare
Maria Hägglund
Telefon: 08-508 28 742**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2016-03-15 p.15

Tillsynsrapport Hamn och sjöfart 2015

Redovisning av miljöförvaltningens rapport

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna rapporten ”Hamn och sjöfart – Tillsynsrapport 2015”.
2. Överlämna rapporten till styrelsen för Stockholms hamnar, Trafikverket och Exploateringsnämnden.

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningens tillsyn inom branschen riktar sig i första hand mot de tillståndspliktiga hamndelarna:

1. Värtahamnen - Frihamnen (Stockholms Hamn AB)
2. Skeppsbron/Stadsgården/Masthamnen (Stockholms Hamn AB)
3. Södra Hammarbyhamnen (Stockholms Hamn AB)
4. Nybrokajen (Stockholms Hamn AB)
5. Kolkajen i Hjorthagen (Exploateringskontoret)

I mån av tid och i det fall behov föreligger bedrivs tillsyn även gentemot rederier och det tiotal hamnar/kajer som inte är tillståndspliktiga.

Branschens huvudsakliga miljö- och hälsopåverkan består av buller som kan alstras av t.ex. fartyg som använder sig av hjälpmotorer vid kaj, lastning och lossning, arbetsmaskiner samt transporter inom hamnområdet. Sjöfarten ger även upphov till utsläpp till luft av främst svaveldioxider som bl.a. bidrar till förorening av mark och vatten.

Sjöfartens bidrag av svaveldioxid antas dock ha minskat sedan den 1 januari 2010 då ett nytt EU-direktiv trädde i kraft som innebär att fartyg som ligger vid kaj mer än två timmar inte får använda bränsle som innehåller högre svavelhalt än 0,1 viktprocent. Det så kallade svaveldirektivet (2012/33/EU) som trädde i kraft den 1 januari 2015 innebär ytterligare skärpningar av svavelhalten i marint bränsle från 1,0 till 0,1 viktprocent för sjötrafiken i Östersjön, Nordsjön och Engelska kanalen. Transsportstyrelsen är den tillsynsmyndighet som kontrollerar att det följs.

Även ändringen i lagen (1994:1776) om skatt på energi, som genomfördes den 1 november 2011, kan utgöra ett incitament för rederierna att installera anordningar för landel ombord på fartygen och därmed på sikt bidra till att luftemissioner från fartyg i hamnarna minskar ytterligare.

Miljöförvaltningens tillsyn inom branschen inriktar sig främst på att förbättra verksamhetsutövarnas egenkontroll och säkerställa att verksamhetsutövarna bedriver ett kontinuerligt arbete med att minska sin miljöpåverkan.

Förvaltningens tillsynsarbete gentemot Stockholms Hamn har under 2015 visat att bolaget har en fortsatt god egenkontroll vad gäller den tillståndspliktiga hamnverksamheten samt att de arbetar kontinuerligt med att minska sin miljöpåverkan. Hamnen är till exempel med i ett forskningsprojekt tillsammans med bland annat Luleå tekniska universitet för att studera miljöeffekterna av dumpning i vattenområde av nyfallen snö. Projektet har beviljats finansiering av Formas och beräknas pågå fram till 2017. I det fortsatta tillsynsarbetet ser miljöförvaltningen att det kan finnas anledning att närmare undersöka hanteringen av avloppsvatten för de skutor och fartyg som ligger vid förtöjda vid kaj under längre perioder.

Exploateringskontoret bedriver sedan 2009 en tillfällig hamn vid Kolkajen i Hjorthagen som är tänkt att användas för transport av massor m.m. i samband med byggnationen av Norra Djurgårdsstaden. Verksamheten vid kajen har fortsatt att vara av mycket begränsad omfattning och miljöförvaltningen kan därför inte uttala sig om kontorets egenkontroll.

Den tillfälliga hamn som Trafikverket planerar att anlägga vid Sättra varv under Förbifartens byggtid är ännu inte i drift och byggnationen har ännu inte påbörjats. Trafikverkets åtagande om skyddsåtgärder i sin tillståndsansökan samt de återkommande samråd som Trafikverket har haft med berörda kommuner gällande kontrollprogrammet för hamnverksamheten visar på en stor vilja att skapa förutsättningar för en god egenkontroll.

Tillsyn bedrivs också mot rederier och i oktober genomförde miljöförvaltningen en inspektion hos Strömma Turism och Sjöfart. Bland annat så kontrollerades Strömmas avfallshantering och den verkstad som finns på Skeppsholmen för reparation och underhåll av båtdelar. Vid besöket framkom det att tankning av båtarna skedde från tre olika tankstationer som miljöförvaltningen inte tidigare har haft kännedom om. Det visade sig också att det saknades rutiner för hur skötsel och tillsyn av stationerna skulle utföras. Förvaltningen har därför uppmanat Strömma om att vidta åtgärder så att de regelbundet kontrollerar stationerna. Uppföljning av åtgärderna kommer ske vid nästa inspektion.

Bilagor

1. Rapporten: "Hamn och sjöfart – tillsynsrapport 2015".